

**Oratio de ortu et progressu medicinae. Cum in Academia Lugduno-Batava
medicinae theoretico-practicae professionem. Die 19. Octobris 1702.
auspicaretur / [Bernhard Albinus].**

Contributors

Albinus, Bernhard, 1653-1721.
Rijksuniversiteit te Leiden.

Publication/Creation

Lugduni Batavorum : Apud Jordanum Luchtmans, 1702.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/akgxra58>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

442

58,040/3 Supp.

Norwich & Norfolk
UNITED MEDICAL BOOK SOCIETY,

Library Room, Museum,

OPEN FROM 10 O'CLOCK A. M. TO 5 O'CLOCK P. M. DAILY.

Pamphlets and Periodical Works may be kept one week—Octavos two weeks—Quartos and Folios three weeks, not including the days of receipt and transmission:—and a fine of twopence per day shall be incurred by exceeding the period of retention. Country members may however avail themselves of the first conveyance, within a week, after the period of keeping a book shall have expired, without incurring a fine.

Members may have any two books, or any set of books, on application to the Librarian, *such members defraying the expense of postage and conveyance.*

Members shall be answerable for such books as may have been lost, or for any damage they may have sustained while in their respective possessions.

Printed by Josiah Fletcher, Norwich.

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b30506475>

Presented by the Executors
of the late Dr. Manning.

Orationum Professoribus Leydentibus editarum
Argumenta

De ortu & progressu medicinae	Bernh. Albinus	1702
De incrementis et statu artis medicae 1700 Saeculi	D ^o	1711
De iis, quae medicum praecipue scire oportet	Herm. Oosterdyk Schacht	1719
De firmitate artis medicae	D ^o	1722
De medico exercitato	D ^o	1723
De Anatomie comparata	Bernh. Siegfried Albin.	1719
De via vera ad cognitionem fabricae Corporis humani		1721

Index Supellectilis Anatomicae quam legavit. J. J. Rau

Accedunt Orationes duae Professorum apud ~~Utrecht~~ Trajecti ad Rhenum

De Anatomie prodeunte Erroris in medicis	Christiam. Bernh. Albinus.	1723
De Certa methodo Philosophiae experimentalis	P. van Musschenbroeck	D ^o

BERNHARDI ALBINI,
Sacrae Regiae Majestatis in Borussia Consiliarii
Aulici & Archiatri

ORATIO

DE

ORTU & PROGRESSU
MEDICINÆ

CUM

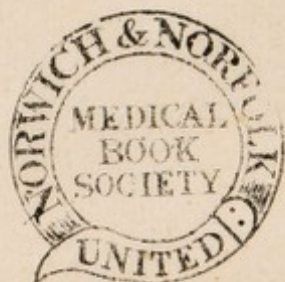
In Academia Lugduno-Batava Medicinæ
Theoretico-Practicæ professionem.

Die 19. Octobris 1702.

Auspicaretur.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud JORDANUM LUCHTMANS, 1702.

HERMANN ADAM
STRAUSS
GRATIA

ORTU & PROGRESSU
MEDIKINAE

In Academia Lugduno-Batava Medicinæ
Theoretico-Practicae Professorem

312458

LUGDUNI BATAVORUM
JORDANIUM LUCHTMANS, 1802

PER ILLUSTRIBUS & GENEROSISSIMIS
ACADEMIÆ LUGDUNO-BATAVÆ

CURATORIBUS:

DN. JACOBO BARONI
WASSENARIAE

Toparchæ Opdamii, Hensbroek, Wochmeer,
Spierdijk, Zuydwijk, Kernchem, Twikelo, Lage
&c. Illustris in Hollandiâ Nobilium Ordinis, &
aggerum Rhenolandicæ Præfecturæ Assessori &c.
Equitum fœderati Belgii Magistro, Oppidorum &
Arcium variorum Gubernatori. Ad diversos Eu-
ropæ Reges & Principes nuper Legato Extraor-
dinario &c. &c. &c.

DN. HUBERTO ROOSEN-
BOOM, Toparchæ in 's Grevelsrecht &c. Jcto.
Supremæ Batavorum Curiaë Præsidi &c. &c.

DN. HENRICO à BLEYS-
WYK, Jcto. Consulari apud Delphenses Viro.
Præpotentum D. D. Ordinum Fœderati Belgii &
Societatis Indiæ Orientalis, Assessori, &c. &c.

EO-

EORUMQUE COLLEGIS
PRÆ NOBILISSIMIS ATQUE AMPLISSIMIS
INCLITÆ REIP. LUGDUNENSIS

CONSULIBUS

D. DANIELI van ALPHEN, Jcto.
Consulum h. t. Præfidi.

D. GERHARDO MEERMAN, Jcto.
Academiæ Quæstori.

D. JOHANNI vanden BERG, Jcto.
Illustriſſimi Curatorum confessus Actuario.

D. JUSTO van HEEMSKERCK, Jcto.

*Hanc Orationem sacrant
facit*

BERNHARDUS ALBINUS.

BERNHARDI ALBINI
 O R A T I O
 INAUGURALIS
 DE
 M E D I C I N Æ
 ORTU & PROGRESSU.

Fa est plantarum indoles ut in solo natali proveniant sponte, adolescent facile, germinent ubertim, fructus ferant delicatissimos, perennent & ultimam ferant senectutem, nec nisi cum præsentissimâ jacturâ blandiori etiam cœlo, aut uberiori glebæ evulsæ denuo committantur; periculo tanto majore, quo major est ætas quam habent & textura constantior; nec radices agent nisi ramos præscideris & cum radicibus terram gelu coactam evulseris. Licet cœli soli-

A

que

BERNHARDI ALBINI,
que bonitas consuetudinem sterilis terræ
suppleat ut cum fructuum proventu luxu-
rient, vix tamen ætatem ferunt & fructus in-
tantum degenerant ut ultimi à primis di-
stent quantum æra lupinis. Nec ubertas soli
omnibus convenit, arenosæ enim & sterili
terræ balsamum debemus. Alia non est
animantium conditio, illa quævis terra
promiscuè non alit: sunt quæ cœli non
ferunt inclementiam, & sub polis nata non
sine ultimo periculo æquatori appropin-
quant. Rangiferos frigus adurit arcticum
& vivunt, eosdem temperatus æer interi-
mit; sustinentur musco neglectis prato-
rum deliciis; unde aliis morbi iisque pe-
jor mors; inde his cibus, & medicina. Adeò
sua cuique constat temperies & mutatio est
periculosa! Quæ plantarum, quæ animan-
tium, eadem hominum, animorum &
studiorum ratio est; transeunt cum regio-
nibus in multiplices habitus & vultus, alii
in barbariem nascuntur, animis alii man-
sues-

ORATIO INAUGURALIS. 3

ſueſcunt; cum natiuitate patriæ habitus ingenerantur, illaque vis, quam patrio ſolo ſua fata diuiferunt, inconcuſſa hæret, & virtutes, vitia, ſtudia, quæ hæreditario jure ſancita ſunt, æterna ſunt; marceſcunt & languent ſi mutari ſe ſentiant, ægrè aliam diſciplinam ferunt aliisſque moribus aſſueſcunt. Quæ cum ita eſſe intelligam neſcio quâ mei fiducia ſalum, ſolum, vitæ & ſtudiorum genus mutare auſus ſim, cum eâ ſim ætate & illi vitæ ſtudiorumque generi aſſueuerim quorum mutatio extrema mihi portendit pericula.

Non commemorabo quid valetudini meæ totius diætæ mutatio officere poſſit, ne quis mihi occinat; cura te Ipſe. Nec animi ægri tudinem cum me à Parentibus, conſanguineis, agnatis aliisve, qui cum longiſſima mihi interceſſit conſuetudo, remotum cogito, ne de vicario veſtro amore A. O. O. H. dubitare videar. Non ſedem terramve patriam & quid ſpei reliquerim,

4 BERNHARDI ALBINI,
cum mihi hîc benè fore sperem & patriam
inter exteros mihi promittam. Illud tamen
commemorare debeo, me prorsus ancipi-
tem esse quid de Munere Professorio even-
turum sit, & quomodo spem, quam susti-
neo, sim impleturus. Utut enim in hoc
studii genere hospes non sim, vereor tamen
ne mihi idem, quod candelæ ad solem, eve-
niat, ægre ad tantum fulgorem illa se susti-
net, & in ipso lumine extinguitur, aut extin-
cta creditur, ut nec ego, eo loco con-
stitutus ex quo tot & tanta medicinæ
lumina totum literarium orbem suâ e-
ruditione & divinâ medendi arte illustra-
runt, apricationem feram, talisque visus
fuissem, qualem me esse vultis, si latuissem.
Id unicum me bono animo esse jubet,
quod in Regiâ, quæ Francofurti cis Via-
drum est, Universitate Medicinam tria, &
quod excurrit, lustra professus fuerim, nec
labores Collegis meis, Viris toto orbe Ce-
leberrimis, displicuerint, & juventutem
stu-

ORATIO INAUGURALIS. §

studiosam solito frequentiorem allegerint; hinc animo meo fiducia oritur, & Vos studia mea benignè esse habituros, labores etiam meos usui studentium cessuros; Vestram benevolentiam, quod mihi deest, supplementum, nec, ut damna, quæ mutationem sequuntur, mihi officiant, permissuram. Vereor ut ista mutatio mihi noceat, cum intra quinquennium altera sit, nec dum prioris vulnera occalluerint, quod nisi fuisset animo minùs distracto vos accessissem.

Ultimum vale academicis dixeram studiis, aliam vitam aliosque mores amplexus nihil minus cogitabam quàm quod modo evenit. Erat Serenissimi Borussiae Regis ea erga me clementia, ut me nullo meo merito ad se evocaret, suæque valetudinis, in quâ tot gentium & populorum spes stant, que caduntque, curam committeret. Sedibus meis, in quibus tranquillè latueram, excitus, omnium expectationi expositus, totus in eo eram ut tam proluxæ spei responderem.

6 BERNHARDI ALBINI,
derem. Hic idem mihi quod in altum
navigantibus evenit, unicè polum eorum
pyxis nautica respicit, dum ventorum aqua-
rumque procellis jaçtati è longinquo alios
vident, sæpe nescii accedant vel recedant,
cujates sint dubii, quid rerum intus agatur
penitus ignari: Ita & Ego toto quinquennio,
quod in aulâ exegi, omnem curam in vale-
tudine regiâ consumpsi, nec nisi è longin-
quo remp. literariam intuitus sum; imo vix,
distractus perpetuis itineribus, eruditorum
monumenta inspexi. Sentio jam idem mihi
quod è longinquo itinere fessis & immani-
bus fluctibus jaçtatis evenire, ignorant illi
continentis acta & jaçtari sibi usque viden-
tur ut vix consistant. Succuti mihi videor
cum in vestrum portum me recipio, quid
interea in re literariâ sit actum incertus sum.
Sed spes mihi est hos motus sedatum iri,
ego certe nihil inexploratum prætermis-
sus sum. Hoc fretus Per-Illustrium & Ge-
nerosissimorum Dominorum Curatorum
de-

desiderio affurrexi, nihil non agam ut illorum voto respondeam; illud vicissim precatus, ut, quod eruditioni meæ decesserit, benevolentia suppleant.

Quod igitur felix faustumque esse jubeat summum Numen in Excellentissima hac panegyri munus meum brevi discursu prificam & hodiernam medicinæ faciem delineaturus, ut constet, quæ fuerint ejus primordia, qui progressus, quis status & quid posteritati relinquatur, initiabo.

Breviter dicentem ut vestro favore prosequamini id est quod obnixè rogo.

Ars medendi hominibus coæva cum genere humano in universali mundi cataclysmo eandem, imò graviolem subiit pœnam, omnis ejus memoria in naufragio isto periit & penitus intercudit, ut ne conjecturâ, qualis fuerit, assequamur: deletum est cum peccatoribus pœnarum solatium, quasi Deus nihil extare voluisset ex quo de hominum malitia constaret.

Non

Non equidem legitur ægrotasse homines, quin potius longævitas illorum firmæ sanitatis argumentum est. Fieri tamen non potuit quin tot seculis, in illa hominum multitudine, in illo perverso vivendi modo labem passa sint corpora, diætæ culpam dederint, injurias mutuas fuerint ulti & gravissimorum laborum, ad quos maledictione divinâ damnati erant, damna sint experti. Ratio & casus necessitati humanæ sinè dubio prospexerunt, quæ suffulta tot annorum non interrupta observatione & experientia maximos progressus fecisse debuerunt. A quibus enim facilius in artem redigi posset medendi peritia quàm ab iis qui aliquot secula vivendo exhauriunt? Medicinæ autor Apollo priscorum hieroglyphico barbâ promissâ, quam dextrâ prehendebat, sinistrâ baculo cum serpente fultus variis pedibus advolutis pyxidibus, quibus longam experientiam, sedulam & prudentem attentionem remediorumve delectum significabant,

bant, pingebatur. Quæ cui quam Adamo commodius applicueris? ad ejus enim pedes ipse Deus animalia, ut iis cum omnium plantarum genere sua nomina daret, adduxit; cujus cum serpente pestifera conversatio uti morborum & miseriarum origo est, ita perpetuo caduceo commissi criminis memoriam conservat. Qui in ipsâ nativitate rationis potens tot seculorum ætatem adeptus si quis alius experientissimus, ab altera parte Hygæam, ab altera Telesphorum, ipsam mundi & medicinæ infantiam habebat verus Apollo. Artem nostram antediluvianis temporibus extitisse ex antiquorum fabulis, in quas constans traditio historiam medicam transformaverat, colligas. Illam Noachidæ suis tradiderant; cui, cum temporis progressu varia creditu difficilia, ut ferè fieri solet, si quid solâ vulgi memoriâ constet, jungerentur, ut sua veritas constaret & defectus ejus supplerent, authores Deos fingebant.

B Quisque

10 BERNHARDI ALBINI,
Quisque suos, quibus ante diluvium assue-
verat, medicos laudabat, eorumque in
suâ gente memoriam conservabat; credi-
tum inde, prout majori zelo quisque suum
commendaverat, vel Deos, vel Deorum
filios fuisse, ut inter divos relati cœlo ad-
scriberentur omnes. Noah Bacchus, Cham
Hammon, Chanaan Mercurius ab iis,
qui in fabulis fidem historicam quærunt,
esse creduntur, quasi ideò inventores me-
dicinæ forent, quod ex naufragio universali
tabularum medicarum fragmenta servave-
rint. Sed quis medicinæ sciagraphiam ex
his daturus est? Quis ultra conjecturas
progredietur? Excultam esse conjicimus,
plus ultra non datur.

Agedum igitur videamus quomodo
decurfu tot seculorum variâ hominum in-
dustriâ paullatim resurrexerit, & in illam,
quam tenemus, scientiam dicam an artem
adoleverit. Antediluviana medicina cum
Josephi columnis in abyssu est & sub im-
mensa

mensâ aquarum mole sepulta jacet : sed æquè fatalis illi toto tertio mundi millennio fuit fabularum oceanus , & in illâ fabularum vastitate nihil firmum , incerta omnia & ubique longitudo est , nec vellus hoc aureum peritissimus argonauta , vate etiam Phinea indice , reperiet ; nemo tot seculorum fyrtes evadet ; silet hic omnis Dodonæa malus ; nullus Hercules hisce laboribus sufficit. Meræ sunt tabulæ Isidis quarum hieroglyphica nos suspensos tenent. Discas quidem Hermetem medicinam invenisse ex comite Hygæa ; sacros ejus libros in templis Ægyptiorum asservatos fuisse ; legem medicos ad horum præscriptum adstrinxisse ; hujus contemporaneos fuisse Isidem & Osiridem eorumque parentem Cronon , Medicinæ expertissimos & Diis annumeratos fuisse ; scies Apollinem à matre Iside resuscitatum à mortuis & mortalium numero exemptum fuisse ; Æsculapium ab Hermete medicinam didicisse ; Prometheum pri-

mum medicamenta præparasse : sed fabulæ sunt, incertâ fide an unquam tales extiterint, vel sintne profopopœæ & pro lubitu ludentium poëtarum figmenta : sub his fabulis si illam quæsieris incertus fluctuabis. Quo longius à Noachidarum temporibus recesseris eo pauciora reperies, ferè enim integro reliquo millennio mortua sub fabulis sepulta jacet : Crediderim tamen & tunc celebres vixisse medicos, nam fidem superat homines medicinâ carere potuisse, vel caruisse ; de cæteris enim scientiis & artibus, iis etiam quibus indubiè sunt usi, istorum temporum altum ubique silentium est. Nisi etiam expeditiones Argonautica, vel tot cladibus insignis Trojana, Græcorum calamis celebratæ fuissent forsan nec Chironis Centauri aut ejus discipulorum memoria extaret. Quanquam nec hic sibi à fabulis Græci temperaverint ; adèd mores seculi illos corrumpebant. Habent nempe omnium seculorum ingenia suos morbos, ut
non

non difficulter, quo seculo quis scripserit, conjeceris. Studio etiam faciebant, ut sibi suisque omnium scientiarum inventionem vindicarent; hinc novos fingebant Apollines novisque figmentis fabulas incrustabant. Proprium scilicet est philautiæ ut præ se vilipendat omnia & nihil rectum putet nisi quod ipsa fecerit! Hippocentaurus esse debebat, quasi monstri rarior esset scientia & communem sortem transiret; non domum sed antrum Pelii aspectu horridum, ut sacra ars tanto venerabilior esset, hic semi-deus inhabitabat; Non alios quàm Hercules, Jafones, Achilles artem suam docebat, ut ex auditorum dignitate illa Magistri magis inclarescèret. Quantum ex illorum annalibus constat, Æsculapius primus omnium medicinam perfecit, sed quæ de illo scimus quis sine mythologia explanabit? Intuere fictionis continuationem & res palam est. Fuit is filius Coronidis, Phlegiæ Nepos, Hygææ Maritus, Pa-

14 BERNHARDI ALBINI,
ter Jasonis & Panacææ; consule mytho-
logos & disces, à sole ejusque influxu tem-
perari æerem, valetudinem gigni optimam,
&, sicubi fuerit læsa, illi facillime mede-
ri, sub schemate fabulæ doceri. Facile
mihi persuaserim omnes priorum tempo-
rum medicos sub Æsculapio intelligi: quis
enim crediderit nullos à tot seculis ad grab-
batos clinicorum accessisse, cum naturâ ho-
mines ducantur, ut tantillam, quam ha-
bent, artis peritiam probent; Quis fidem
faceret Æsculapium quasi cœlo delapsum
primum medicinam clinicam exercuisse,
cum chirurgia, quæ eo usque maximam
ejus partem fecerat, sine eâ non consistat?
Verosimile non est duostantum, alterum
Ægyptium, Græcum alterum fuisse Æ-
sculapios, cum non unius vel duorum sit
artem invenire; In Medicinæ partibus ex-
celluere plures & quisque in suo genere fuit
Æsculapius: quod plurimorum operâ paul-
latim in artem cõibat Æsculapiorum opus
men-

per excellentiam Æsculapio tribuebatur, nec Ægyptus & Græcia modo, sed Phœnicia, Assyria & Chaldæa suam symbolam contulerunt: Diversa Æsculapio dedicata templa id evincunt. Cur Aulonius, Leuctricus, Cortynius, Corilæus, Agnitas, cognominaretur? Cur alibi imberbem juvenem, alibi promissâ barbâ venerabilem senem, ostenderet, si unus vel duo saltem fuissent? Sacri Mercurii libri in delubris Ægyptiorum asservati, physiologiam, pathologiam, anatomen, pharmaceuticam complexi, apud Ægyptiorum antiquissimos illam excultam fuisse ostendunt. Quorum quanta fuerit industria ex eo constiterit, quod morborum species & auxilia ad delubra Deorum suspenderint, ægrotos in forum & compita exposuerint & legibus prætereuntes astrinxerint, ut manifestarent si quod huic malo auxilium scirent.

Sed interiit horum memoria, periit tantæ industriæ fructus! Pergit fabula: Machao-

chaonem faucium â fagittâ felle hydræ lerneæ tinctâ, quod Chiron Centaurus suâ arte non poterat, Philocteten sanasse, ut sub hoc pallio nobis constaret, progressus in arte medicâ fuisse factos, & illos sanari morbos quibus olim succumbebant. Videas deinde aliquot seculorum hiatum nullis monumentis insignem, donec sepositâ empyriâ Thaletem secutus Pythagoras philosophari inceperit, & ad veritatis indagationem homines paullatim assevesecerit. Fundavit scholam Italicam, junxit empyriæ physicam, sed quo successu non determino, theoriæ enim limites non excessit & multos superstitionum nævos admisit. Reperit suos æmulos non modo sed etiam contemtores & Heraclitos, sed qui, dum in suo sibi placent fimeto, à canibus stultitiæ & contemptus sui vindictam expectant.

En aliam sed adhuc mutilam medicinæ faciem! en primam ejus ætatem! expectat illa brevi nasciturum suum genium Hippo-

po-

pocratem , qui fabulas rescindat , confusa ordinet , mortuam animet & debito sibi splendori restituat. Nascitur ille post viginti olympiades & cum illo medicina renascitur. Hic dum per omnes terras artem exercet , quicquid arcani ubique locorum in templis publicis medicorum ærariis asservabatur , convasavit , omnium opiniones cognovit , atque bibliothecæ Cnidæ & templi AEsculapii incendiis id confectus est ut solus omnia possideret. Hinc liberum fuit Hippocrati , sibi aliorum labores arrogare , sententias & subtilius cogitata pro suis amplecti , sensum aliorum pervertere , priorum temporum memoriam delere & novam condere. Sed fraudem , si ejus reus est , facile illi condonabimus , cum indigestam tot seculorum molem in ordinem redegerit , idque eâ industriâ & integritate , tam accuratè , tam circumspicte fecerit , ut se summum artificem ubique ostenderit ; cum artem alios docuerit & in

18 BERNHARDI ALBINI,
societatem laborum admiserit, qui illam tan-
quam diversi operarii fingendo & refingen-
do cum tempore exasciarent. Philosophaba-
tur, sed ita, ut experientia philosophemati-
bus metam poneret. Anatomem callebat,
quod scripta passim docent, ut sint qui i-
psum corpora humana secuisse sustineant.
Non quidem cohærent omnia, mutila mul-
ta, multa obscura sunt, à vero ablu-
dunt alia, sed quis in illa temporum caligine plu-
ra sibi promittet? & unde certi sumus inju-
riam temporis, blattas & tineas non multas
in ejus scriptis fecisse lituras, alia periisse,
alia substituta fuisse? Dedit illi ad mini-
mum operam & alios ad illam manuduxit.
Idem Hippocrati quod pictoribus evenit,
quorum tabulæ quicquid habent delicati
primo intuitu artis ignaro non offerunt,
quo attentius illas intueris eo plura in iis
reperies, continuaque contemplandi con-
suetudine eam perfectionem adipisceris, ut
minimos penicilli ductus & ex iis artifices di-
gnoscas.

gnoscas. Discipuli magistrum secuti in artificiosissimâ hominis tabulâ plura & plura viderunt & opificem Deum pressius secuti sunt. Nec licebat istis temporibus corpora humana secare, ex brutis præeunte Pythagora discendum erat, ut post aliquot secula de Galeno adhuc dubium sit num illa secuerit, & ideò Herophilus cum Erasistrato maculâ notati fuerint. Abominabantur crudelitatem quam subesse credebant, ut non nisi furtim, vel in hostibus id tentarent. Vires tamen acquisivit eundo ut aliam ejus faciem apud Galenum videamus. De sanitate, de morbis eorumque causis & signis, de methodo curandi & remediis, si quis alius, exactè multa commentatus est. Quid Hippocraticis aphorismis verius? Quid coacis prænotionibus accuratius? Habuit Hippocrates suos discipulos, qui ejus vestigiis insistebant, sed habuit etiam suos æmulos & invidos, quorum mutuo attritu ars indies expolie-

batur. In sectas & sententiarum divortia
ibatur, hic Dogmatici cum Empyricis col-
lidebantur, ibi illam ex mechanismo Ascle-
piades explicabat, illic Themison metho-
dicæ autor erat, istic Diatritarii emergebant,
his gymnastica, illis pneumatica arridebat,
Eclectica nullis addicta omnium flores
delibabat, & quis omnes enumeraverit? Cui
constant omnium opinionum portenta, cum
præter Celsi & Galeni vix alia extent scripta,
nec nisi per fragmenta, quid senserint,
sciamus? Romani Imperii æmulam dixe-
ris, si parva magnis comparare licet, utra-
que enim Resp. magnis passibus ad mo-
narchiam contendebat. Serò licet Romanis
in pretio haberetur, vix tamen Julius Cæsar
habenas Romani Imperii moderabatur
quin medici jure civitatis donarentur. Jus
aureorum annulorum Augustus Musæ da-
bat; Chariclem mensæ suæ Tiberius admo-
vebat, Claudius Xenophontis patriam à
tributo liberabat; Erotianus sub Nerone
primus

primus Archiatri cognomen gerebat; ut taceam ad Galeni usque tempora magno numero alios. Sed optandum foret honoribus & opibus non adeò diffluxisse, cum tantæ fortunæ artis progressibus obstiterint! In illâ rerum abundantia servis suis medicamentorum præparationem & manuum operam committebant, & sibi solis hodie sic dictam medicinam reservabant, quæ prima Pharmacopœorum & Chirurgorum origo & primum artis nostræ cacöethes est; qui enim primo medicis, his hodie medici serviunt; ultra professionis suæ terminos vagantur dum medicos se fingunt, & per mortes hominum grassantur. Galenus tandem altero à nato Christo seculo omnium Medicorum sententias pervagatus multorum voluminum systema concinabat, de singulis artis partibus perpetuâ rationum concatenatione agebat, Hippocratem ferè ubique secutus, nisi quod plus philosophiæ dederit: Chirurgiæ cognitio,

22 BERNHARDI ALBINI,
teste Celso, qui sesqui seculo Galenum
præcesserat, major erat; anatomia magis
exculta; medicamentorum cognitio, præ-
euntibus Theophrasto & Dioscoride, pla-
nior. Hâc suâ scientiâ & eleganti scribendi
genere id consecutus est Galenus ut ad
operum ejus conspectum, quasi Medusam
vidissent, fierent lapides quibus ad majora
incitamento esse debebant. Dum illum
medicorum pontificem maximum, di-
vinissimum, mare eruditionis, oceanum
disciplinarum, omnium ingenuarum ar-
tium promum condum & bibliothecam,
imò heroa potius ac dæmonem quam
hominem dicunt, tanti Viri manibus justa
quidem exsolvunt, sed dolendum est per
integrum ferè millennium hoc glaucomate
excæcatos in eo enodando medicos substi-
tisse. Introdacta etiam istius temporis phi-
losophia medicinæ pestis fuit. Recessum
ab Hippocratico scribendi genere, & quasi
novo quodam diluvio tertiâ vice deleta
est;

est; colluctata cum decumanis philosophiæ fluctibus incerto cursu naufragio proxima fatiscebat & per hiscentes rimas nautea illa beebatur, donec tandem Arabum præda fieret. Averrhöem intelligo, Philosophorum Accursium, & tam divini ingenii Virum, ut, licet græcè nescius, mentem tamen Aristotelis feliciter quam alii perspexerit. Tradebatur ab eo Avicennæ, metaphysici ingenii Viro, & ab utroque miserandâ tyrannide dilaniata stabat ad tribunal Aristotelis & Galeni atque ab eorum decretis pendebat, donec utrique infensissimus Paracelsus Avicennam Basileæ in publico combureret. Opus erat tali Hercule qui Augiæ stabulum purgaret; opus erat ante signano ut sequerentur alii; excutiendus erat, quo premebantur, veteribus! Sed utinam majori id fecisset modestiâ! Dolebat merito altum in scholis medicis de chymia silentium & in iis nihil profici: cum verò multa absurdorum nominum plaustra

&

& monstra saltem substitueret ideò discedebatur in partes, certabatur convitiis, pullus & lacer erat artis medicæ habitus & facies quàm Hippocraticam dixeris. Tandem mores thessalici & inanis jaëctantia iis, quibus de meliori luto præcordia finxerat Deus, displicebant & ad alia circumspiciebant, quos inter Harveus primus est qui non majori ausu quàm successu rem aggressus est.

Cum fidus hæctenus non visum in cælo apparet vix oculos animosque omnium magis occupat quàm cum is sexto elapsi seculi lustro doctrinâ hæctenus inauditâ de circulo sanguinis scriberet. En nova medicinæ primordia! Incendebantur animi, certabatur cultris, ut novi systematis defectus novis inventis supplerent. Auroram medicinæ dixeris sereni solis prænunciam quæ supra Angliæ horizontem conspicua omnium attentionem ad se convertebat; eventu faustissimo, præsto enim erant Afellius

sellius & Pecquetus qui Harveanis tabulis
 ad delubrum medicinæ lactes & ductum
 thoracicum suspendebant; & ne quid de-
 esset, maximo ambitu lymphatica adde-
 bantur, ut quatuor lustra quatuor mundi
 millennia inventorum numero & pondere
 longè superent. Non enarrare sustineo
 quid hucusque in re anatomicâ inventum
 sit, ne vestrâ A. O. O. H. patientiâ abu-
 tar, apricantur enim, atque lippis &
 tonsoribus nota sunt; id modò dixero,
 totum corporis mechanismum sine liturâ
 cognitum esse, eo perductâ re vix credibili
 dexteritate ut præparata viscera variis stu-
 pendi operis injectionibus asserventur, &
 ne quid deesset, in minimis vasculorum
 mæandris rapidissimos sanguinis rivos ocu-
 lis nostris intueamur. Patet corporis stru-
 ctura ut ulteriori voto vix locus vacet. De
 materiâ medicâ & remediorum fontibus,
 quibus miseræ nostræ succurritur, quid di-
 xero? Quæ mare & terra, quæ latè patent,
 D alunt,

alunt, quæ in terræ visceribus requiescunt nostro cedunt usui; Botanici in numerato omnes herbas habent; utriusque Indiæ epitome horti nostri sunt, uno conspectu videas quod ubique terrarum germinat. Nihil est inaccessum industriæ humanæ, pervagatis omnibus terræ angulis eam cuniculis suffodiunt, desperato ausu saxa & scopulos perrumpunt & magno mineralium proventu artem nostram locupletant. Aliud hodiernum Chemicorum est institutum, ab ænigmaticis loquendi scribendique modis sibi temperant, rerum analysi intenti per experimenta earum naturas explicant & usum docent. Hic tuta sunt omnia. Reformarunt nævosa pharmacopolia: congrua medicamina eorumque concinnas formulas non quantitate molestas, sed effectum magnas, dant, ut citò, tutò & jucundè medeantur. His præfidiis suffulti œconomiam animalis demonstrationibus mathematicis & mechanicis legibus

bus adstrictam damus, morborum origines
 & causas evolvimus, remedia exhibemus,
 & , quâ fieri potest certitudine, medemur.
 Hæc nostra sunt tempora! Tempora verè
 saturnia! Hæc est illa medicina quam Vos,
 artis medicæ Antecessores Celeberrimi,
 profitemini, & quibus ego in adjumentum
 vocatus sum, cujusque Professionem modò
 auspico. Munus, si quod, maximè ar-
 duum! Dædalea opera, nodi Gordii,
 naturæ ænigmata evolvenda erunt. Mini-
 ma est opera quæ sensus incurrunt evolve-
 re, licet numerus eorum quovis numero
 major sit: Alius restat orbis sensus fugiens
 quemque omni vix attingimus arte. Mor-
 bis, qui ipsam sæpe sagacitatem eludunt,
 remediis, quorum virtus plus unâ vice in-
 ambiguo est, mederi debemus. O fa-
 lebras! ô præcipitia! In disciplinam artif-
 que formam hæc qui redigere volet lon-
 go sudore fatiscet, labor enim est Sisyphi
 supplicio par. Hoc est quod in præsentia-

rum subeo munus. Hic facer ille locus est, hæc illa subsellia sunt in quibus à fundatâ Universitate artem medicam professi sunt Viri, quorum sagacitas, eruditio, in docendo dexteritas, longa plurium annorum experientia & industria effecerunt, ut huc tanquam ad Æsculapii templum sacris nostris initiandi confluerent. In omnem orbem spoliis & tabulis medicis onusti beneficiorum memores & præcones discedebant. Laudibus almæ nostræ matris terra quævis personabat, ut ars medica sedem suam hic fixisse crederetur. Sed qui ego sum qui hunc locum cum spe eruditi orbis occupare sustineo? Justus si quis alius mei sum æstimator, suppellectilis meæ nimium conscius & tenuitatis memor quàm ut illud præsumam. Ultrò non veni, pertractus huc sum, providentiâ divinâ & Superiorum jussu id factum, si quod à me in Universitatem emolumentum derivabitur id Vos mecum grato agnoscetis
ani-

animo. Ego imprimis Deo supplico, ut hoc in nominis sui gloriam & studii medici incrementum cedat.

Vos verò Patres & Nutritii Universitatis, Vos studiorum nostrorum Mecænates, si spem vestram non explevero, me tamen pro virili id operam daturum persuasos esse velim. Quæ vestra erga me sit benignitas non uno argumento mihi constat: humanissimè me ad Vos evocastis, benignissimè recepistis, liberalissimè mihi prospexitis, imposterum obsecro me protegatis. Mea obsequia Vobis offero, mea studia Vobis mancipio, eorum, quæ à me præstolamini & quæ vobis debeo, nunquam immemor futurus.

Vos, Patres Universitatis conscripti, jam compello. Quantâ veneratione ordinem vestrum prosequar non verbis sed opere probo. In ordine meo per terras regias & electorales primus eram, Sacratissimi Regis individuus comes & ægritudinum

30 BERNHARDI ALBINI,
dinum depositarius, Corporis sui salutem
meis consiliis & arti commiserat, Regia
in me Clementia omnia mea merita exce-
debat, ut ejus non sine intimo animi sensu
& ultimâ gratitudine recorder, lautissimè
habitus & plus unâ vice regiè donatus lu-
strum exegi. Non loquar Procerum favo-
rem, æqualium amorem, ne magna par-
vis comparem. Omnia ubique talia erant
ut mihi gratularentur singuli & vix auribus
suis crederent cum me abiturum intellige-
rent. Quæ si Vos non persuaserint qualis
fuerim Vestrûm æstimator nulla etiam suf-
ficiet oratio. Recipite igitur me in ordinem
vestrum, reperiam inter Vos quam quæro
tranquillitatem, nec me vestro amore indig-
num habeatis. Collega Vobis ero pacificus
sim vicissim gratiofus, ne contubernium
meum Vos olim pœniteat faxo. Imprimis
verò Vos, qui artem medicam profite-
mini, Viri Excellentissimi, persuasos velim
me non alio Vos accessisse animo. De cætero

socias manus operi admovebo; ut antiqua
 & tot sudoribus parta fama facultati nostræ
 constet munere meo sollicitè & indefessè
 fungar. Quod si mutuo egerimus studio spe
 suâ Illustres nostri Nutritii maclabuntur. Id
 unicum Vos obtestor ne sententiarum di-
 screpantia animorum divortia pariat; diver-
 sa, sed salvâ amicitia, sentiamus, non enim vel
 de fide, vel de salute æternâ agitur. Si alter
 alterius studia laudaverit, probaverit, com-
 mendaverit tum salvæ nostræ res erunt & in
 publicum proficua. Per me non stabit quo-
 minus voti compos fiam: gloriior enim hic
 publicè integris septendecim annis, qui-
 bus Medicinam Francofurti ad Viadrum
 professus sum, nunquam me adversus Col-
 legarum meorum quempiam conten-
 disse; vixi cum iis conjunctissimè, nec ni-
 si ægerrimè ab iis dimissus sum: si me eo-
 dem favore exceperitis quo illi abeuntem
 profecuti sunt desiderio nec Vos, nec me
 hodiernæ diei pœnitebit.

Quem favorem cum mihi pollicear tanto confidentius Vobis, Generosi & Nobilissimi Juvenes, qui estis spes patriæ quisque suæ, & alacrius præibo. Vos estis in quos expectatio parentum recumbit, eritis olim tot ægrorum solatia; maeste igitur me præeuntem sequimini. Si discendi vester fervor meæ in docendo alacritati æmulus fuerit studia vestra adolescent, nec commorationis hujus Vos olim pœnitebit.

D I X I.

BERNHARDI ALBINI
ORATIO

D E

INCREMENTIS ET STATU AR-
TIS MEDICÆ SECVLI DE-
CIMI SEPTIMI,

Dicta ad diem 5. Idus Februar. M. D. C. C. XI.

C U M

Magistratu Academico se abdicaret.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud SAMUELEM LUCHTMANS, 1711.

BERNHARDI ALBINI
ORATIO

DE

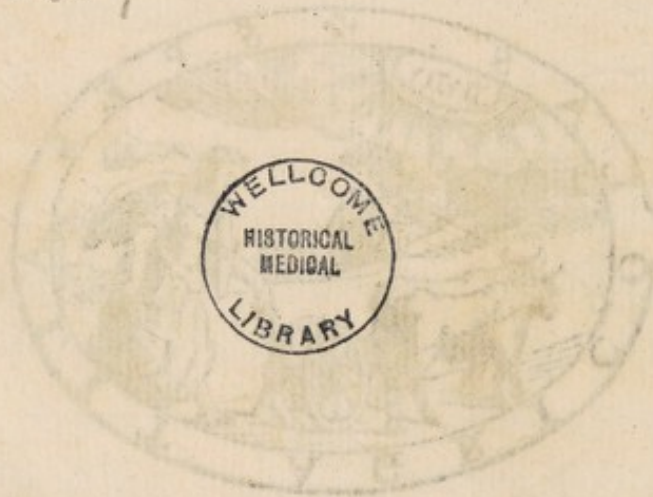
INCREMENTIS ET STATU AR-
TIS MEDICINAE SECVLI DE-
CIMI SEPTIMI,

Dico ad honorem S. Iohannis Venerabilis M. D. C. C. M.

M. D. C. C. M.

Magistram Academice se abdicavit

312457

LONDON: BATAVORUM
Apud SAMUELEM LUCHTMANUM, LIBRARIUM

BERNHARDI ALBINI
 O R A T I O

DE

INCREMENTIS ET STATU ARTIS
 MEDICÆ SECVLI DECIMI SEPTIMI.

ANIMOS mortalium omnium
 scientiarum & artium promos-
 condos esse magnificè non mi-
 nus quàm verè Plato sensit.
 Promunt illas si quis secum
 moretur, aut præmonstratorem nactus sit,
 qui eos studiis formet. Sed quid formet di-
 cō? qui velamen removeat, quo obdu-
 cuntur, ut vires suas cognoscant, earum-
 que fiducia thesauris suis utantur. Nasci-
 mur artifices non finus, & habent animi
 aliquid in abdito, quod, cultui licet fru-
 ctum ferat, undique tamen versum perlu-
 cet. Hic fons est ex quo majestas Vir-
 giliï, deliciæ Ovidii, Platonis copia, &

Sallustii brevitatis scaturiunt. Hoc solum est, quod Isocrates aquâ, Æschines vino irrigabant, quoties accuratè & cogitatè scribebant. Divinum animorum est ineluctabile, eo nitimur & illi obnitendo frustra repugnamus!

Carmina pangat

Tullius, id faciet Musis & Apolline nullo. Verùm in corpore demersi ea sua esse non cognoscunt, quæ verè sua sunt; sui negligentes corpori se tradunt, cujus mole pressum cum omnibus suis pulchritudinibus tanquam in conditivo torpent. Provoco ad omnium temporum memoriam, eorum annales fidem facient maximam orbis partem fuisse barbaram, inter gentes etiam cultiores non nisi paucos excelluisse, vereorque ut septem Sapientes sint Græciæ magnifica & gloriosa ostentatio. At verò in illa hominum & seculorum multitudine subinde unum vel alterum ingenium exarsit & artem cudere cepit, quæ, torrentis instar

la-

lata, suis inductionibus ingeniis fœcunditatem dedit. Reperies integras nationes, uti suis virtutibus & vitiis, ita scientiis præ cæteris insignes; urbes singularibus characteribus notatissimas; familias quibus sua sunt gentilitia. Abundarunt Athenæ oratoribus, Lacedæmon ostendit nullum; Bœotia stupida, erudita Tarsus fuerunt; Ita nempe naturâ comparati sumus, ut jactis cujuscunque artis fundamentis illam, seu gloriæ invidia, seu virtutis amore, æmulo studio excolamus. Nisi usque adeò Aristophanes Euripidem obtrectasset, cultissima eorum temporum tragœdia non foret; livor, quo Plato Democritum prosequeretur, ut quisque suæ artis magis satageret, effecit. Compertumque est in eodem studio iisdem, aut non longè ab invicem distantibus ætatibus ingenia excelluisse: Excitat quippe æmulatio studium & exemplis trahimur, nec sine his in unâ Curionum familiâ tres continuâ serie Oratores; aut in

Fabiorum tres continui Senatus Principes
 exstitissent. Quæ, si semel incultu & igna-
 viâ torpescant, ita vicissim pereunt, ut, quæ
 memoriæ prodita sunt, vix suam fidem
 tueantur. Ostendant nostrorum temporum
 Athenæ Oratorem eloquentiâ spectabilem,
 quæ olim Oratorum mater erant. Exhi-
 beant Mantua Virgilium, Sulmo Ovidi-
 um, Venusia Horatium. Frustra votorum
 fumus! sive illud factum sit, quod nullus
 Cæsarum inter lachrymas & suspiria federit,
 vel quod Pontum timuerint, aut quod
 ultimi musarum conatus fuerint, non dixe-
 ro. Id tamen ausim dicere simile fatum
 omnes artes mansisse, ut modo floruerint,
 dein neglectæ & abjectæ latuerint, donec
 alia ingeniorum intemperies eas de novo
 adorta iterum excoluerit; animadvertatque
 aliis temporibus alia studia effloruisse, ut
 eruditione censeretur nullus nisi eo studii
 genere clareret. Scaligeri, Casaubonus, Sal-
 masius, Heinsius, Gronovius suorum tem-

porum ingenia ad philologiam rapiebant: & quis nescit hodie totum orbem eruditum studio matheſeos conflagrare? Nescio an errem ſi ſtudia epidemicis febribus comparavero, ſubito iſtæ exæſtuant, ſed citius vel ſerius deferveſcunt & aliis morbis locum faciunt. Reſpiciſte mecum ad ultimum quod vivimus ſeculum, earum nonnullas in ſublīmi loco conſtitutas, alias variis caſibus jaſtatas vixdum conſiſtere, has ſpe devorari, illas ingentibus acceſſionibus locupletiores factas & unamquamque ſuos manes eſſe paſſam animadvertetis. Pulcherrimus dicendi campus foret per amœnas harum mutationum varietates exſpatiari, fines noſtros productos, ærarium locupletatum ſpeculari, & in iis tot vigilatas noctes ingeniorumque immenſam vim tanquam in ſpeculo intueri; ſed integri ſeculi ſociatos labores nemo facile horæ ſpatio complectitur, aut certè ego is non ſum qui id aggredi auiſim. Pulcherrimos enim ſcientiarum

cam-

campos five eminus five cominus intuear
tanta florum fructuumve amœna diverfi-
tas animum perstringit, ut ubivis eam di-
cendi ubertatem reperiam quam nulla di-
cendi vis, tantillo tempore eloquatur. De
Reçturâ tamen decedens ad statum præ-
sentem me convenienter loqui reor, si de
his aliquid dixerò; Horum enim pars ma-
gna OMNES sumus.

Vos quidem ILLUSTRES ACADEMIÆ CU-
RATORES & AMPLISSIMI CONSULES, dum cu-
ram à Patriæ Patribus Vobis datam tam
sollicitè gessistis, & ab aliis olim gestam ac-
cepistis, ut hoc scientiarum seminarium
magnitudine famæ circumluceret omnibus:
nullis parçitum est sumptibus, conquisita
omnia ut hoc templum musarum facerent
magnificentissimum. Non dicam de super-
bæ domus muris & ejus amœnissimo situ,
quæ tamen talia sunt, ut vestræ munificen-
tiæ & amplissimæ urbis splendori digna sint.
Vestram benignitatem in medio ejus col-
lo-

locata Flora, coronæ instar his ædibus impositum Observatorium, Theatra anatomicum & physicum magnificè instructa, Laboratorium chymicum, Nosocomium & rari exempli Bibliotheca, ceu totidem præcones & buccinatores promulgant: nemo enim adeò barbarus est, qui nesciat quantum hæc ad artium augmenta faciant. Loquuntur hæc inanimata vestram curam, sed quia caduca sunt & temporum esca, qui Vobis debetur honos cum iis periret. Amplius est quod egistis quando ad ornamentum harum ædium Doctissimos quosque acquisivistis & in iis tanquam tot opima spolia collocastis, quorum fama donec constabit Vester etiam honor manebit. Pars magna horum Vos, CLARISSIMI COLLEGÆ, estis cum expoliendis scientiis invigiletis, & earum incrementa laborum vestrorum fructus sint. Laudum vestrarum parcum me esse jubet, quâ præcluitis, modestia, id tamen præfiscinè dixerim, vos olim similes,

ni dixerò majores, iis futuros quibus successi-
stis, & quorum fama æternis monumentis
perennat. Pars magna horum Vos estis
Viri Juvenes, in quorum usus hæc omnia
comparata sunt: ad nos accessistis ut omni
scientiarum genere exculti denuo' receda-
tis; in vestros sinus omnes nostros thesau-
ros effundimus & cum iis amplissimam
spem eos cumulatissimè fructus daturus.
Vos omnium scientiarum & artium spes
estis: alii vestrùm olim erunt mæcenates,
alii sub eorum clientelâ scientiarum fines
prorogabunt. Pars horum & ipse sum
qui hodie Recturâ, quam hoc anno
gessi, defungor. Huic Reip. cimelio præ-
fectus fui, ut meo officio ejus commoda
moderarer, & ne quid damni caperet,
caverem: nisi vestris consiliis, COLLE-
GÆ HONORATISSIMI, adjutus, vestra-
que, Juvenes Viri, parendi promptitudi-
ne suffultus fuisset oneri impar eram, u-
trisque igitur me gratum publicè profiteor,
&

& fasces academicos designato Clarissimo Successori summâ animi lubentiâ , precatus ut ea res nobis omnibus faustè feliciterque eveniat , resigno.

Quæ cum ita sint mihi persuasi me hodiernæ concioni aptius thema eligere non posse. Sed cum nec tempus , nec eloquium illi sufficiat , me artis , quam profiteor , terminis circumcludam : nec hujus progressus omnes , sed ultimi saltem , quod decurrimus , seculi prosequar , ostensurus quos & quibus initiis illa fecerit , & quo loco jam consistat.

Quod dum ago oratori favete. Unde ordiar amplius deliberandum non censeo , cum enim in usus hominis tota ars comparata sit , eam ejus partem ante omnia nosse expedit cujus commodis servit , & videndum quousque in intimiores ejus recessus Professores penetraverint. Decimi septimi seculi res anatomicæ inventorum dignitate & utilitate præ iis anteceden-

dentium seculorum in tam illustri loco sunt constitutæ ut anatomicorum industriam nullus calamus dignè expresserit: tanta fuit illorum in rimandis visceribus pertinacia quantam non alia vidit ætas. Omnem Europam conspirasse dixeris ut in quovis sui angulo eorum tropæa exstarent: æmulo studio excitati nullis cadaveribus, nulli animantium generi pepercerunt ut alter alteri anteverteret. In fabulis est Neptuni filias singulis mensibus novem digitis creviffe, ætatemque novem annorum nactas Ossam super Pelion posuisse, ut sibi in cœlum aditus pateret: sine fabulâ dixerem anatomicam non mensibus, sed momentis creviffe, ut omnem, quâ latè patet, orbem impleret, nil jam æri alieno debet, domi habet, ut viribus suis confisa quod restat in aprico locet, & divino scientiæ furore inflammata anatomia cum Hercule exclamet:

Jam

Jam monte gemino limitem ad superos
agam,

Videat sub Ossa Pelion Chiron suum :

In cœlum Olympus tertio positus gradu
Perveniet, aut mittetur.

Sed verò non existimandum est quasi cœ-
lo delapsa ita subitò caput extulerit: aranei
leni auræ se non committunt, nec ad ar-
borum cacumina ascensum moliuntur nisi
fili auxilio; nec seculi hujus anatomici,
nisi antecedentium laboribus adjuti, tantum
opus aggressi sunt; fatendumque est semi-
seculum circiter, quod præcessit, tantæ
molis fundamenta jecisse. Seculi nempe
istius pharos, Germaniæ & cum maximè
Belgii æternum decus, Andream Vesalium
volo, ita anatomici partes omnes exple-
bat, ut nondum Vir factus divinum opus
anatomicum exhiberet, quamque accen-
derat lampada discipulo & successori do-
ctissimo Fallopio traderet, qui sociâ ope-
râ Hieron. Fabricium formabant, quasi a-

anatomiae prospectum non esset, nisi talem
 statorem sibi surrogarent; & mens ipsis
 praefagivisset, hunc fore qui quinquaginta
 annorum decursu Praeceptorum pariter &
 in eadem cathedra Antecessorum inceptos
 labores promoveret, nondum inventa ad-
 deret & ingenti accessione artem locuple-
 taret. Nec minus exemplo profuerunt,
 dum aliorum studia concitarunt, quos in-
 ter memorandi sunt Ingrassias & Colum-
 bus, Fabricii aemulus Caslerius, quique
 utrique succenturiatus est Spigelius. Nec
 tacendi Caesar Aurantius, Eustachius &
 Riolanus Pater. Hi erant seculi ejus At-
 lantes qui caelum anatomicum suis verti-
 cibus fulciebant. Aemulabantur sibi, &
 nunc invidia, nunc admiratione, incitaban-
 tur, scriptis se differebant, quem hic lau-
 dibus extollebat, de eo alius asperrime lo-
 quebatur, gloria verò, quam maximo am-
 bitu petebant, omnes invitabantur. Ga-
 lenus & per ejus latus totus medicorum or-
 do

do à Vesalio duriter vapulat; vicissim ipse à Nicolao Massa perstringitur & plagii accusatur; nec leviter illum Realdus Columbus pungit quod duorum auditus officulorum inventionem Carpo non ingenuè attribuerit, sed de iis ita egerit, ut se pro inventore censerit, vel lectorem dubium dimittere voluerit. A Beringario descripta lachrymalia puncta negligat Vesalius, illa non sine ignorantiae vel contemptus sui nota producit Fallopius, perpetuus cæteroquin divini sui Vesalii admirator. Quantâ non fiduciâ se Columbus scaphæ inventorem profitetur? Quam ægrè id non fert Ingrassias? Conscientiæ suæ fidem interponit Eustachius, se neque doctum, neque monitum ab aliquo, multo antequam ipsi scripserint, id officulum novisse, aliis ostendisse & æri incidendum curasse. Ingenuitatis suæ immemor Fallopius suum inventum esse dixit, sed dicti statim pœnituit & Deo teste constituto Philippo ab Ingrassia

re-

restituit. Valvulas venarum vix vulgabat Fabricius, & ecce tunc jam Sylvius eas noverat, Paulus Servita ostenderat, Columbus in mesaraïcis notaverat; in consortium laudis statim Salomon Alberti se ingerebat, dum eas in theatro ostensas publicas facit, eo prætextu usus, ut eruditas Fabricii scholas in lucem provocaret. Quàm manifestè exulceratum erga Vesalium animum non prodit Eustachius, dum illum ex ambitione & invidiâ multa Galeni in pejorem partem trahere, non rarò à veritate discedere & fictâ pietate veniam petere scribit. Ipse verò nullibi usus pulmonum & circulationis sanguinis per eos à Columbo suo in cathedrâ antecessore descripti & sollicitè inculcati meminit, vel inventum hoc, quo pulchrius non aliud, promovit. Verùm jure talionis paria passus est, vena enim alba, quam primus tanquam artificii & admirationis plenam descripsit, neglecta jacuit, donec ab Har-

veo

veo & Pecqueto invidis utrumque nobilissimum inventum denuo protraheretur. Miserrimum habet Galenum Vesalius quod simiarum anatomiam medicis imposuerit, sed quod ab ipso allatum est id sibi esse relatatum putet à Columbo in musculis oculi describendis dum illum beluinos dedisse ostendit. Magnam voluptate perfundebatur Columbus cum oculi musculum obliquum externum inveniret, & magnum aliquem naturæ ruspatores exoptabat, qui se de ejus usu & structurâ edoceret: quo stimulo lassatus Fallopius illum & accuratius descripsit & obliquum internum trochleam obvolutum addidit, & amborum usum eruit. Tunicam humoris vitrei ipsi Vesalio prætermisissam se primum patefecisse magnifice jactat Fallopius. Sed vetus res est, & jam olim Dædalus nepotem suum Perdiccam, quod is primum ferram inveniret, summo tecto dejecit. Vetus sit utilis tamen est, incenduntur ingenia artesque

C

cre-

crescunt. Cochlea nempe pulla micâ salis aut piperis laceffita humorem coccineum expuit. Denique magnifico apparatu erecta theatra anatomica, publica stipendia & honores Professoribus constituta finem decimi sexti seculi coronabant. Multa & magna sunt quæ invenerunt, sed proluserunt saltem, & venientis seculi populus plura sciet. Nempe sua cuique tempestivitas est, & prima fructuum acerbitas benigniore succo temperatur. Adolescet hoc seculo & antecessorum labores posteritatis limam experientur. Videbantur laboribus fessi paulum respirare, ut cum viribus animum resumerent & inaudita proderent. Harveus primus erat qui in theatro versabatur, cum immortale hoc Angliæ decus sanguinem à corde per arterias ire, eundemque per venas, unde digressus erat, redire, huiusque circuitus terminum illum etiam vitæ esse ostenderet, sanguinem in arteriis, quem omnia retro secula negaverant, reperi-

periret, prætervisum valvularum usum eru-
eret, & hoc invento medicinæ hæctenus
credita fundamenta everteret; ut hanc ho-
diernæ medicinæ infantiam omninò dicere
fas sit. Facinus magnum & memorabile
ausus est dum cordis motum & usum asse-
qui præsumpsit: obstabant illi tot seculo-
rum frustrati labores, eruditorum abjectæ
spes, pulsantis cordis celeritas quam visu
non assequimur, quâque variis & confusis
motibus spectantem illudit. Hostiles ani-
mos oppidò Primerosius, Parisanus, Lice-
tus declarabant; alii ex indirecto primam
inveni gloriâ vellicabant, sustinendo
circulum sanguinis jam dum Cæsarem Cre-
monium & Andream Cæsalphinum subodo-
ratos esse; imò Empedoclem quandam e-
jus adumbrationem dedisse; sanguinis ad
cor affluxum primum Aristotelem prodi-
disse, eumque Hippocrati planè fuisse co-
gnitum. Riolanus alias circuitus leges for-
mabat; Plempius rationibus & experimen-

tis convictus tandem Harveo manus dabat ; Walæus , Conringius , Entius eundem nutricabant. Secundum dixisses bellum anatomicum Punico acerbius. Cum debellatum esset & de circuitu constaret , quâ vi id fieret dubium manebat ; à liquido eam cum Cartesio & Hogelandio multi , alii à solido derivabant : maximè verò id sibi dari credebant Lowerus & Steno , ut cordis fabricam evolverent & transeuntis sanguinis velocitatem & mensuram rectè computarent : Cor , evoluto elegantissimo fibrarum ordine , præ cæteris omnibus musculum esse accuratissimum , ventriculos ejus sibi esse commensos , nec à dextro plus sanguinis suffundi , quàm per sinistrum expediri possit , denique cor primum motus principium esse , ostensum est. Fructu rei tam pulchræ deficiebatur , nisi viæ chyli expedirentur. Novi ductus lactei in mesenterio omni antiquitati incogniti à Casparo Asellio reperti sunt , sed
quo-

quorum origo certa, exitus verò incertissimus erant. Longæ & magnæ disceptationis res fuisset nisi Johannes Pecquetus receptaculum chyli & ab eo oriundum ductum thoracicum detexisset, quibus lactei torrentes corrivati chylum ad sanguinem emitterent, quique, ut refluxus interciperetur, crebro valvati deprehendebantur. Et ita demum expedita via erat quâ cibus in sanguinem transfret. Quoties eorum temporum, cum de his nihil adhuc constaret, ratiocinia memoriâ repeto, fabula subit, quâ Dædalus vaccam ligneam fecisse, illi veræ vaccæ corium induxisse in quâ Pasiphæe cum tauro concumbens minotaurum, inextricabilis labyrinthi futurum incolam, conceperit, fingitur. Physiologi cum ignotis viis consueſcebant, pariebat ea consuetudo opinionum monstra, quæ, licet sub humanâ specie apparerent, capita habebant taurina & inextricabilem labyrinthum texebant. Quod recens natis

idem etiam renatæ anatomix eveniebat, ut videlicet primis infantix annis increfcant: cui enim triginta annorum fpatio tantus cumulus accefferat ea circa medium feculi vafis lymphaticis, Bartholino, Rudbeckio, Jolivio ftatoribus, corroborabatur, in iisque obluctanti Bilfio valvulæ à Ruyschio ostendebantur. Nulla corporis ferè pars eft, quin aliquid ad anatomix augmentum ex fuo finu deprompferit. A glandulis maxillaribus primos falivæ fontes Warthonus; à parotidibus Steno Blafiusque rivales; à fublingualibus Rivinus, aut Bartholinus; à membranæ pituitariæ glandularum glomeraminibus Schneiderus corripvarunt. A pancreate ductum infignem partu fibi funefto exclufit Wirfungus; in hujus numerum infinitas glandulas cum fuis excretoriis Peyerus atque Brunnerus aggregarunt. Omnes ferè membranas in glandulas refolvit Malpighius; cujus nomen pulmonum, hepatis, præeunte Glifonio,

fonio , lienis , omenti , cerebri , renum
structura , tactus gustusque organa , reticu-
lum vasculosum , innumera cutem pertun-
dentia miliarium glandularum vascula , im-
mortale facient. Multùm sub initium de-
cimi sexti seculi anatomiam restituendo ,
musculos , venas , arterias & nervos in or-
dinem redigendo Jacobus Sylvius egit ,
de eo tamen sum pervasissimus , si hodie-
norum neurologiam , angiologiam & myo-
logiam quis speculetur vix cum invicem
comparari posse. Concives nostri Swam-
merdammius & Graaff illud Harveanum
ex ovo omnia , partium genitalium stru-
cturam evolvendo , locupletarunt. In fœ-
minis repertum est ovarium & in ovo fœ-
tus. Van Horne & Swammerdammius
adscito in consortium amicitiae & laboris
Stenone sociatis manibus veneris mysteria
sunt scrutati , & , ne res successu careret ,
primus Swammerdammius liquidâ cerâ
vasa replevit , effecitque ut invisibilia vi-
deri

deri & palpari possent. Oculus recentiorum distat ab eo veteris ævi quantum æra lupinis, mille vias ostendit veteribus non visas, quot in eo non sunt ex vasculis & nervis contextorum plexuum miracula? Humores crySTALLINUS in vasa, vitreus in vesiculas resoluti sunt. Auris structura alia est quàm olim exhibebatur, licèt eam multis modis Eustachius correxerit, musculo & tuba auxerit, nervum aliter delineaverit, seu Du Vernay seu Valsalvæ fides constet. Malleum, de quo priori ævo anatomici, qui primum pilum ducebant, lite contenderant, nullus vidit integrum, novam enim sed insignem apophysin ostendit Ravius; cujus ossa vacuis medullis exhausta erant modò medullata sunt; quæ periostio privabant, ea plexu vasorum mirè variegato induta cernimus. Fontes salivæ oculorum innotuerunt. Punctorum lachrymalium originem correxit Morgagnus, eorum intra nares progressum pri-

primi profecuti sunt Needham, vel Steno. In palpebris comparent vasa Meibomiana. Totus denique homo ex vasculis conglomeratur. Sed quid his enarrandis incumbo quorum finis nullus est? Tædio forem si recens inventorum apparatus membratim exhiberem; sceletus est superiorum temporum anatomia, cujus facies modo est succiplena & nitida; primas ejus lineas nostrum seculum accepit, cujus simulacra modo sunt iconica. Nec de rebus, nec de earum inventoribus plura commemorabo, illis enim recensendis succumberem, his autem adulari viderer: extollet horum merita serior ætas, quæ de præsentiarum tacito sensu venerabor.

Mecum jam A. O. O. H. per amœnissima vireta, ut jucundissimos Botanicorum labores speculemur, exspatiemini. Licet herbarum cognitio antiquissima medicinæ pars sit, omnia tamen retro secula ejus sterilia fuerunt; apud Hippocratem enim

D

cir-

circiter ducentæ, Dioscoridem triplo plures, Matthiolum nongentæ numerantur, alijs verò alias identidem addentibus circa seculi nostri initium testibus Bauhinorum lucubrationibus ad sex mille circiter numerus auctus erat, quæ novendecim seculorum sanè paupertina accessio est. Quò seculum elapsum propinquabat magis, eò ardentiore studio botanica petebatur, ut solus Gesnerus quingentas nondum descriptas notaverit. Veniebant in societatem laborum Reges, Principes, Respublicæ, qui botanices gnaros stipendiis accitos alebant & magnificos hortos exstruebant. Hos inter Serenissimæ Venetæ Reip. primus est Patavinus, quem Pisanus Mediceorum opus excepit, utrumque verò Parisinus, Monspeliensis & Blesensis secuti sunt. Sed quid circa exteros occupor cum Dodoneum & Clusium Illustres Curatores huc evocaverint? Verùm quò locupletiores erant accessiones eò labor confusior reddebatur,

batur, ut quinque vel sex mille plantis cum suis synonymis in ordinem redigendis Casp. Bauhinus quadraginta annos impenderit, nec illum vel temporis, vel laboris pœnituerit, sed id sibi honori duxerit & sui Pinacis titulo inseruerit, ne nesciret posteritas quantum opus fuerit executus. In simili labore frater ejus Johannes conuenit, sed oneri uterque succubuit; toto enim opere id saltem obtinuerunt, ut orbi erudito constaret quàm parùm profecerint. Nemo Morisonum evoluit, quin hallucinationes Bauhinianas singulæ paginæ illi occinant. Optandum quidem foret diligentissimum Morisonum mitius cum ipsis egisse, his enim non adjutus forsan suam plantarum historiam eo usque non deduxisset. Sed humani quid passus est, quo nostrorum inventorum magnitudinem ex aliorum despectu æstimamus. Crescebat cum numero plantarum studii difficultas, tot nomina cum suis synonymis humanæ

memoriæ vim superabant, quorum licet jam dum nullus modus esset, cum illis tamen comparatus, quorum quotidiana erat accessio, exiguus videbatur: propter molis magnitudinem hoc studium vicissim negligendum præfagiebant: ut igitur operam studentium sublevarent confusam indigestamque molem in ordinem redigere an-nitebantur. Casparus Bauhinus à graminibus incipiendo per fruges, olera & legumina ad frutices & arbores progrediebatur. Johannes Bauhinus vicissim à pomiferis orsus in fungis & tuberibus terminabatur; ille congenerum & affinium societatem à formâ externâ & viribus; hic à formæ & fructus similitudine æstimabant. Simon Pauli per anni tempora, quibus florent, vel fructus ferunt, quadripartitam distributionem amabat. Dodoneus cum in suaveolentia, medicinalia & cerealia opus suum partitus esset, ordiebatur ab iis, quæ ad dicta capita reduci nequibant, ut duces essent

in-

incerti ordinis ferentarii, quos quæ oblectant, sanant, conservant longâ serie sequantur. Sed quivis facilè deprehendit, toto, quod ajunt, cælo differentes jungi, jungendas separari & quadrata rotundis misceri. Cum hoc seculum prioribus quater mille plantas & ultra addiderit, antro Trophonii Jovis quàm scientiæ similior erat, undique omnia horrebant, ut nemo, cum addiscendæ impar esset, nisi jacente & afflicto animo inde digrederetur: antri quippe ejus memoriæ fonte, ex cujus haustu omnium, quæ vidissent, recordabantur, destituimur: Unicum subsidium commoda methodus erat, juxta quam quæque suo loco reponeretur. Opus dignum quod homo moliretur! Quantùm non sibi Divus Justinianus, quod dispersa legum volumina in ordinem redegerit, gratulatur; super eo tantùm atque de orbe pacato exultat; sed qui plantas ordinabit majus opus exequitur. Justinianus e-

nim pro imperatoriâ potestate leges abrogare, novas condere, retentas suis terminis circumscribere non poterat solùm, sed, ut fieret, mandabat: hic verò nihil nostræ potestatis est. Quotquot etiam fuerint legum romanarum volumina, nota tamen & in Imperatoris potestate erant; sed hîc quæ totum terrarum orbem tam pulchrè ornant plantæ, illæ etiam, quas necdum novimus, quasque uterque Indus & terræ nobis adhuc incognitæ incolæ pedibus calcant, ordinari debent. Hoc opus! hic labor est! Exactum erat seculum ferè dimidium cum manum operi Robertus Morisonus admoveret, notas genericas & essentialias à feminibus feminumque similitudine petitas, quæ per tabulas cognationis & affinitatis stirpes disponderent, specimine de umbelliferis dato, publico exhiberet, singulas species sub generibus intermediis & hæc sub supremis, singulas suis notis essentialibus distinctas, disponderet.

ret. Quo ipso id conſequebatur, ut memoriam incredibiliter ſublevaret, certis generibus immenſum plantarum numerum complecteretur, herbas antea non viſas ad ſuas claſſes referret, ſui generis nominibus appellaret; imò virtutes, quas plantæ ejuſdem generis utplurimum eaſdem habent, cognoſceret. Sed tantum opus non ſine præmonſtratoribus Geſnero, Columna, Cæſalpino adortus eſt. Ad conſpectum rei tam pulchræ alii irritabantur, quos inter Johannes Rajus, exempto è rebus humanis Morifono, quem majora viribus aggreſſum eſſe, nec eruditorum expectationi ſatiſfeciffe judicabat, rejectis generum notis Morifonianis, illas à flore ejuſque calice, à ſemine & ejuſ conceptaculo, tanquam ſuo judicio maximè naturales & ad botanicen diſcendam commodiſſimas deſumebat. Turneſortius ab utroque recedens eas in floris fruſtusque formâ ponit, his non ſufficientibus radicem
cau-

caulem, folia, ramos in auxilium vocat, & viginti duobus titulis generalibus omnem plantarum seriem complectitur. Omnes eò collimant, ut plantas ordinatim & naturali serie disponant, studiorum nostrorum compendium faciant, & viam, quâ de earum viribus nobis constet, ostendant. Incredibile opus magnâ laborum tolerantia perfecere. Talibus tropæis ad immortalitatem factis epinicia ars nostra suspendat! Jam namque jucundus unius anni labor est omnes plantas nosse ad ignotas etiam protractâ scientiâ, estque hujus loci ea felicitas ut ad botanicen addiscendam Lugduno pedem efferre nemo necesse habeat: Illustrium enim Curatorum & Amplissimorum Consulium erga hoc studium favore intra hujus domus pomœria hortus est universi ferè orbis spoliis superbus, in quo per gentes & familias suis quæquæ gentilitiis insignibus notabiles plantæ descriptæ sunt, ut dubites utrum plantarum nu-
me-

merum an ordinem magis mireris, quem hortum qui lustrat uno obtutu quicquid flora pulchrum & mirabile habet oculis se ingerit.

Decimo sexto à nato Christo seculo Theophrastus Paracelsus, aliâ viâ medicinæ reformationem aggrediebatur, & audacissimo conatu, chemica principia & medicamenta in eam introducendo, illam è fundamentis concutiebat. Qui cum planè novæ medicinæ auctor esset nova nomina in novam scientiam introducere suæ potestatis esse rebatur, nempe sali, sulphuri & mercurio ens pagöicum, cagastri- cum, archeum, leffas, stannar superad- debat, quibus res hæcenus ignoratas explicabat. Quæ cum plausibiliore specie se commendarent, ut sunt animi hominum novitatis avidi, reperti sunt Petrus Severinus, Hartmannus, Joachimus Tanckius, Gerhardus Dornæus, Leo Suavius, Alexander à Suchten, Henningius Scheune-

E

man-

mannus, Pater & Fratres de Roseâ Cruce Josephus Quercetanus, Oswaldus Crollius qui cum Paracelso de iis consentirent: sed, postquam res ipsas paulatim penitus introspexisse, inter se diversi erant, & fatagente præprimis Sennerto, ringente Freitagio, chemia oeconomiae hominis explicandæ, morborum causis cognoscendis & morbis curandis applicabatur. Dixisset circa seculi nostri principium totum orbem medicum conflagrasse tam tumultuose omnia agebantur. Josephus Quercetanus cum omni hermeticorum disciplinâ à scholâ parisiensi damnatur, à consultationibus publicis excluditur, Riolanus mortis poenam spagyricis medicamentis utentibus decernit. Causam Quercetani & Hermeticorum Mayernius, Libavius, Rulandus, Harvetus, Baucynerus pari zelo suscipiunt. Palmarius, quod neutrarum partium esset ad palinodiam cogitur, è Doctorum catalogo expungitur & omnibus academiae emolu-

lumentis, honoribus & privilegiis à Parisi-
nis spoliatur, nisi abjuraret: idem à Liba-
vio pessimè habetur; à Rulando vapulaf-
set, nisi utrumque mors intercepisset. Pa-
racelsicas futilitates ægerrimè fert Crato,
perstringit Eraſtus, confutat Libavius. Cum
quàm tumultuosissimè mutuis diffidiis di-
stringerentur novus per ignem Philoso-
phus Johannes Baptista ab Helmont contra
omnes ad arma veniebat, Galeno &
Aristoteli bellum denunciabat, Paracelsi
sal, sulphur & mercurium in aquam con-
vertendo evertibat & cum novo seculo
novam medicinam formabat, in quâ vide-
mus dominari archeum, qui irritatus sibi
furores parit, mentique inobediens factus
in proprio blas exorbitat, atque ita, qui
Paracelsi obscuritatem scriptis insultat, e-
jusdem criminis se reum facit, dum no-
minum monstra archeum, gas, blas, fer-
mentum seminale, quod sit ens creatum,
formale, nec substantia, nec accidens in

scenam producit. Defervescebat paulatim Paracelsicus impetus & inaudita hæc doctrina in ejus locum surrogabatur, donec circa medium circiter seculi nova principia acidum & alcali à Zwelffero & Tachenio in medicinam inducerentur. Nihil aptius naturæ phænomenis explicandis videbatur, simplicitate & facilitate doctrina se commendabat, præprimis quando archæi & fermentorum auctoritas persistebat. Cartesii philosophia hoc tempore cusa huic placito favebat: quotiescunque enim chemici fermentationem per concursum acidi & alcali explicabant, hæc cum suâ materiâ primi elementi præstò erat ut conflictus rationem daret; nec ullius in corpore latentis fermenti tam abstrusa ratio erat quin eam materia primi elementi peregrina facta evolveret. Mille ex his principiis curiosa & scitu dignissima experimenta petebantur, ingentem optimorum remediorum supellectilem indies dabant, pharmacia re-

for-

formabatur, & cum illa ubique, licet non adessent, reperirent, illis aliam medendi methodum superstruerent, nullamque rationem nisi his salibus conditam veram judicarent, evenit huic doctrinæ quod cucurbitis, quæ unâ æstate in sublime conscendunt & ad cacumina altissimarum arborum enituntur; diluvium erat, contra cuius æstum viri docti vias publicas nequicquam marginabant. Sed illi quod iisdem evenit, ut si autumno vel unam pruinam senserint foliis marcescentibus dejiciantur. Cum enim ad obrusam non consistat, majoribus passibus ad interitum vergit, quàm qualibus se erexit. Non tamen ideò chemicorum furni minus fervent, aut experimenta fiunt, sed hæc mechanicæ & staticæ applicantur; adeò ut chemia, quæ in elapsi sæculi infantiâ ænigmaticis & mysticis loquendi formulis involvebatur modò clarè & distinctè tradatur & arti nostræ feliciter applicetur. Sed quanti laboris non

erit eam ad matheſeos leges exaſciare ! Cum quiſque eam medicinæ partem , quam nactus erat , ornaret , commodè animum ad philoſophiam Renatus des Cartes , acerrimi iudicii Vir , adjiciebat ; qui cum mathematicis meditationibus aſſuetus eſſet , nil verum credens quod clarè & diſtinctè non percepiffet , cum peripatheticâ aliisque ſcholis conſtigit , omnibus generalem dubitationem interminans id effecit , ut , ſi ipſe verum non reperit , in id tamen ſollicitius inquirendi occaſionem dederit. In generalioribus quidem ſubſtitit , nec ad medicinam applicuit , ſtudia interim aliorum ita incendit , ut deletis veteris philoſophiæ veſtigiis , illa tota corpuscularis eſſe inceperit & ab illo tempore mille egregiis experimentis illuſtrior facta fuerit. Hæc præparata ingenia , quando ad medicinam accedebant , eam reformabant. Haftenus rectam viam ignorabant , in plures una ſindebatur , ſtabant neſcii quo ſecterent in bi-

viis

viis pedem; cudebat igitur quisque systema illi medicinæ parti congruum in quâ plus aliis valebat. Hic fons est tot, quæ exstant, systematum; sed quæ imaginibus pictis optimè comparaveris, quæ licet hominem, ut ovum ovum, exhibeant, sunt tamen saltem ejus mendacia, quæ in recessu nihil, ab umbris habent omnia. Videas quidem in iis concinnas cohærentias, demonstrationes apparenter mathematicas & omnia affabrè exposita ut rem non secus se habere conceptis verbis dejerares: si verò manum operi admoveas & illa ad archetypum examines supposita pro certis & quæ scire maximè interesset, nesciri animadvertes. Et utinam cum his umbris pro cathedrâ saltem decertatum nec clinicis applicata essent! Observes enim ad eorum grabatos giganteâ audaciâ Jovem è cælo depulfuros magnis excidere ausis. Verùm enim verò is videri nolim qui hypotheses damnet, sine illis enim totius medicinæ

com-

complexum nemo disceret, sed illæ sunt expoliendæ astronomorum exemplo, qui hodie suis systematibus corrigendis quàm non desudant; adeò hic verum est, multos ad sapientiam perventuros nisi ad eam se pervenisse putarent. Hoc animo si forent etiam hypothesium diversitas veritatem erueret; ex pyrite quippe & chalybe concussis, quæ in neutro præexistebat, scintilla profilit: Mustum eas dixeris quod palato primum blanditur, sed justò plus bibitum nocet, nec nisi longâ fermentatione & molium collisu in generosum vinum faceffit. Ne quâ perfectio medicinæ deesset ejus problemata ad leges geometriæ exigere ceptum est. Trigesimus septimus seculi annus volvebatur cum Cartesius stupendum ingenii sui monumentum, Geometriam volo, publici juris faceret, mirum dictu est, quantum novâ istâ analyticâ methodo ingenia incenderit, ut præstantissima quæque hanc sibi addiscendam

postulaverint. Maxima scientia major facta eam adepta est dignitatem, ut hodie ejus studio ardeant & felici auspicio medicinae applicetur. Res vetus, inceptum novum est. Vetus est, si enim Pappo credimus jam priscis idem fuit institutum ut rerum naturalium investigationi geometriam applicarent; Hippocrates etiam filio suo Thessalo ad utilitatem artis medicæ eam commendat. Institutum novum est, quia non nisi paucissima veterum fragmenta extant. Vetus est, quia idem est corpus hominis quod olim fuit, in illo iidem motus ex iisdem viribus adhuc resultant, sunt eadem adhuc vires quæ ad motus requiruntur. Institutum novum est, quod motus ex viribus quibuscunque resultantes & momenta ad motus quoscunque requisita ad calculum geometricum revocentur. Vetus res est, quia vera est: Institutum novum est, quia ha-

ptum est. Sæpius mecum miratus sum quod Illustris Baro de Verulamio Aristippeorum causam tam prolixè sustineat, velitque mathematicas scientias cum plurimarum scientiarum detrimento liberis campis delectari, meras esse speculationes, in quibus, tanquam supervacaneis, cum ad solida non sufficit, ingenium nostrum atterat; Mathematicosque deliciarum & fastus reos agat. Non diffiteor Illustri Baconi magno argumento esse, quod Euclideis laboribus nihil, tot seculorum intervallo dignum, additum sit; doctrina de solidis nec à veteribus, nec ab aliis ad sua usque tempora instructa & aucta, nec algebra satis bene consummata fuerit. Sed quotusquisque est qui cæteroquin justissimos ejus dolores jam non sublatos videt & stupet, exquo Cartesius quæstionem Pappi, quam Euclides resolvere inceperat, Apollonius continuaverat, nemo verò perfecerat, infinitis modis solvit, Geomet-

metriam nullis problematum finibus, aut numero cöercitam dedit, & tot seculorum silentium tanto scenore pensavit? Deletam videas tot seculorum socordiam à Leubnitzio, Newtono, Hospitalio, Bernoulliis fratribus, aliisque Illustribus Viris. Litura igitur mendum hoc cöerceat & matheseos existimatio facta tecta sit. Sed Mathematici in deliciarum & fastus reatu adhuc hærent! Reatus forent deliciæ si Alexandrinæ essent, sed hic nullam reperias dicacitatem, aut petulantis linguæ lasciviam, concisæ sunt demonstrationes, non à pueris, sed viris, qui in isto studio consenuerunt, prolatae. Quid ingenio humano dignius excogitari potest, quàm ex simplicissimis datis perpetuâ demonstrationum serie res abstrusissimas invenire, siderum motus calculo complecti, & eo, quo usque licet, eniti? Illam possidere scientiam quæ unica & sola scientia est, & quæ, si error committatur, errantem er-

roris convincat? Hæ certè, si aliquæ, humani intellectus deliciæ sunt! At quid criminis his subest? si culpa est secum habitare, veritatem speculari, inventâ delectari, quis erit innocens? Sed grandius crimen factus est. Si id est fastosum esse solam veritatem sequi, obscura, falsa, dubia cum eâ non comparare, sed negligere, fateor à fastu excusari non posse; secus si facerent, nautæ comparandi essent, qui in vasto oceano sine mappâ hydrographicâ, sine pyxide nauticâ errabundis, licet à magnete aliisve subsidiis aliter edoctus, se jungeret, is profectò non excusabili errore certo naufragio se suosque exponeret. Speculatrices meras & perniciosa aliarum scientiarum damna esse hodierno die impunè dixerit nemo, cum à quinquaginta annis mathesis omnibus naturalibus scientiis felicissimo auspicio & prosperrimo successu juncta sit, statoribus Galilæo, Gassendo, Cartesio, Cabæo,

Bo-

Borello , Hobbefio , Robbervallio , Pafchale utroque , Torricellio , Cavallerio , Scheinero , Fermatio , Baccheto , Nepero , Newtonio aliisque. Vultis testes omni exceptione majores ? en integras focietates Florentinam , Anglicam , Gallicam , Prufficam auctoritate Sereniffimorum Regum & Principum , Magni Hetruriæ Ducis , Caroli II. Ludovici XIV. & Friderici I. fundatas , hæ invitis & repugnantibus assertæ veritatis confessionem extorquebunt. Dimittere nequeo mathematicos quin Sanctorii viri diligentiffimi , qui medicinæ incrementum in feculi principio mirè cordi habuit , meminerim. Is fibi perfuadebat medicum quotidianæ evacuationis ignarum quantum & quando aliquid fit auferendum vel addendum pro fanitate conservanda vel recuperanda nescire , ergo hominis fanitatem trutinabat , eique soli studio triginta annos dabat & inauditæ medicinæ staticæ fundamenta jaciebat. In-

veniebat idem pulsillogium, quod omnes pulsuum differentias exhibebat, morbi varios status docebat, ejusque magnitudinem & vehementiam indicabat, sed quod cum inventore periit. Observationes staticæ in aphorismis superstites manserunt; si id superesse dicendum est, quod in usus, ad quos solummodo fabricatum est, à nemine tractum fuit. Staticomastix Obicius tot annorum toleratos labores sanctorianos indignis planè modis excipiebat; si vera, quæ tamen paucissima, in iis reperiebat; illa Galeni erant; multa, ut medico indecora, contemnebat; omnibus, licet frivole, obloquebatur; totum denique inventum Cardinali de Cusa, jam ante sesquiseculum defuncto, tribuebat: ne scilicet veritatis, vel laudis umbra reliqua esset: ubique sibi suoque Roberto triumphos decernit, sed ante victoriam, tres quippe operosè congestos dialogos Sanctorius tribus verbis protrivit. Turbam

ta-

tamen galenicam, quæ tunc temporis rerum potiebatur, adeò hic mastigophorus submovebat, ut Sanctorius, præter Hieronymum Thebaldum, quod sciam, nullum imitatore[m] repererit. Sannæ, quibus eludebatur medicina statica, effecerunt, ut capitis vacui esse crederentur qui ad pondus in staterâ ederent, egerent, dormirent, & medicum insaniam proximum judicarent, qui cives in staterâ suspensos esse & remp. pensilem habere gestiret; hæc ad remp. Platonis pertinere nec nobis applicari posse, nisi quis id agat, ut cum ratione insaniat. Verùm quicquid horum sit, si unus vel alter huic methodo inhæsisset, seculi hujus decursu forsan tot observationes factæ fuissent, ut perpetuæ veritatis aphorismi condi potuissent. Sunt hæc inter reservata posteritatis! Quæ & quanta seculi nostri sint inventa A. O. O. H. audivistis, æquiparanda sunt æthiopicis imbribus, qui tantam aquarum vim

-819
con-

congerunt ut è rivulis in Nilum exurgant, qui Ægypti agros frugum fertilissimos faciat; dum enim passim ab omnibus medicinæ partibus tot commoda confluunt, illa valde locupletatur. Eâ hominem immortalem reddi expectatis, cum sanitatis conservatio & amissæ restitutio unicus artis finis sit; mihi que infusurrari sentio, eâ tamen hæcenus nec funera imminuta, nec morbos domitos esse; magnifica promitti, præstari pauca; Mirabili peruvianæ comparandam cum lemmate: Pulchritudine & caducitate spectabilis. Aliter sensuros confido cum intellexeritis longè plura & majora ad artis perfectionem requiri, magnifica esse, sed nondum sufficere, primam modò esse medicinæ infantiam quæ seculorum concursu adolescet. Nemo opinor inficiabitur in praxi medicâ anatomicam summè necessariam esse, eâ quippe machinæ interiora, quâ perfectior altera non est, cognoscimus, eamque inter
pra-

practicum anatomicum & anatomiae rudem differentiam esse quae inter caecum & visu valentem in eadem domo commorantes; licet ille palpando omnes domus angulos aequè certè exquirat atque hic, si quid tamen insoliti in viâ offendit, progredi non audet, hæret anceps, nescius quo flectat pedem, sæpeque deliberando æger perit. Sed scimus etiam esse machinae prodigium in cuius minimis pervidendis hætenus talpæ sumus & Tiresiæ. Cui olim professorum in mentem venit sanguiferorum ductuum tunicas ex meris vasis liquido plenis compaginari? hujus tamen microscopia & injectiones hodie nobis fidem faciunt; & quis nostrum novit numne & horum tunicæ ex aliis, & ita porro horum ex aliis componantur? Si enim ad Dei omnipotentiam respicimus, hoc illi aequè possibile est atque prius, & nimium audax foret, qui eam suo intellectu limitaret: à parte verò nostri nihil est quod

G

illi

illi opponamus, nisi quod nullâ imaginationis vi rem assequamur. Assequere igitur, qui tantum imaginationi confidis, cor, vasa, musculos animalculi spermatici, quorum plura in lactibus unius aselli apprehendit Lewenhoekius quàm homines sunt in toto terrarum orbe; horum vasorum tunicæ propter rationis analogiam ex vasculis aliis componentur; cognosce minimas liquidi per illa transeuntis partes, imaginare tibi globulos eorum sanguinem constituentes; & si dixerò decem mille ducentos montes, quorum quisque altissimo totius telluris monti sit æqualis, non tot in se continere arenulas, quot una arenula particulas sanguinis horum animalculorum continere possit, aut fateare te, res licet vera sit, id non posse, aut Keillii calculum erroris convincas. Mirabere jam cur corpore dissecto & manibus ita explicato, ut partes omnes oculis pateant, nullam sæpius mortis causam inveniamus; in his
enim

enim tam parvis, tam nullis, maxima vis est; Sed hæc & infinita alia sunt quæ oculatas professorum manus subterfugiunt; infinita igitur in corpore extant, quæ non cognoscimus, infinita sunt quæ artis nostræ perfectioni obstant & posteritati reservantur.

Res botanica merus apparatus est, qui multum commoditatis, utilitatis parum dedit. Qui herbas per totum terrarum orbem dispersas per mille pericula & labores conquirunt, earum characteres investigant & juxta eos in classes distribuunt, mihi homini, cujus summa sapientia esset legere & scribere, & qui in palatium, per cujus omnes angulos sine ordine dispersa decem mille volumina omnis eruditionis & literaturæ jacerent, introduceretur, illique id negotium daretur, ut libros inordinem redigeret, comparandi videntur. Qui, si conquisitis omnibus theologicos à juridicis, utrosque à medicis, o-

mnes à philosophicis distingueret, si singulas classes in alias, vel per sectas, vel materiæ affinitates ex inspectis titulis divideret, certè operæ pretium fecisset, bibliothecam ad usus optimè ordinasset, ut libros quoscunque in ordine reperire & novos suo loco reponere posset; ignoraret tamen quid in libris contineretur, qui boni, qui mali, qui eruditi, qui triobolares essent, nec ipse vel hilum doctior evasisset. Sed quæso in ordinandis decem mille herbis nunquid aliud præstitum est? Externos plantarum characteres novimus virtutum ignari, sed hæ sunt quibus non solum opus habemus, sed egemus. Non me fugit ex characteribus ad virtutum cognitionem regulas generales botanicos formare. Omnes nempe herbas corymbosas esse calidas: Capitatas esse diaphoreticas & diureticas; Siliculosas antiscorbuticas. Institutum certè pulchrum est! Sed verò quæ in characteribus conveniunt viribus

sæ-

fæpe differunt. Si quis juxta Rajum ex notâ rhabarbari characteristicâ fimili caractere insignitarum radices purgare concluderet, næ is in illâ britannicæ antiquorum veræ, cujus radix valde adstringit, se deceptum sentiret: aut si quis ex seseleos montanæ cicutæ folio virtutibus propter paritatem characteris cicutam supplicio Socratis odiosam salubrem esse decerneret, is morte errorem expiaret. Hoc Morisoniana methodus, desumptâ ab odore ingrato & viroso specificâ differentiâ, corrigit quidem, sed in illo eundem errorem his regulis confusus erraret, qui eum sequeretur. Neutrum committeret qui Turnefortium imitaretur; sed æquè graviter alio loco peccaret, si characteri ænanthes apii folio confusus ænanthen chærophylli folio commendaret, cum illa salubris, hæc venenata sit. Ut tacem botanicos de notis characteristicis necdum inter se convenire & fateri naturam me-

thodum in omnibus non observare, sed species quasdam singulares & sui generis, alias incerti laris & ad plura genera revocabiles, producere & ideò suas methodos aliis præferre, quod paucioribus vitiis urgeantur, nec methodos absolutas polliceri. Imò unius ejusdemque plantæ diversæ partes viribus variant; baccarum sambuci succus est diaphoreticus, earum arilli purgant; mellago anacardiorum erodit, nucleus nutrit. Nec regulæ generalium virtutum sufficiunt, tunc demum quid præstitum esset, si virtutum specificarum clavem reperirent. Hic habet posteritas in quo se exerceat! Hermetici cum philosophis ratiociniis suis & experimentis nobis dedere theorias quæ ostentationis multum, utilitatis parum habent, & donec cum archeo, vel primo elemento, quorum illum Vertumno, hanc Protheo optimè comparaveris, gesticulabuntur, artem nostram parum juvabunt. Quid denique dicam

cam de mechanicis? Tam certum est quàm quod certissimum mechanicè omnia in nobis fieri; sed ingentibus sunt involuta difficultatibus, machinæque hujus clostra revellere dictu quàm factu facilius est. Machina est, quæ si corrumpatur forcipibus, limis, scalpris cæterisque reficienda, vectes cuneique adhibendi, quod quàm arduum sit claustrariorum exemplo discimus, qui vel simplicissimam seram omni clavium adulterinarum apparatu sæpe referare nequeunt. Horariorum vitia, licet per partes seponantur rotæ, nec eliminando, nec perpoliando inveniuntur, aut corriguntur. Morborum causæ loco movendæ vectis applicetur; cum nesciveris vectis soliditatem, longitudinem, hypomochlii locum, vasis cöercentis resistendi momentum, à nullius potentiæ applicatione certi quid tibi spondebis, vel nimiùm, vel non movebis, successu irritò, vel noxio, & solo casu felici. Qui enim vitio cal-

calculi oriuntur errores, utut sint in principio levissimi, quo longius ille protrahitur, eo fiunt majores. Unus vel alter ingenio valens theoriam mechanicam præclare fundabit; at verò cum illa corpori applicanda, multitudo observationum requiritur. Sed unde has? Nulla sunt antiquitatis monumenta si Hippocratem excipiamus; ab eo ad Galenum usque altum est silentium, qui & ipse sparsim saltem historias intermiscet; nec planè nobis constat an usque ad seculum decimum quartum annotatæ fuerint, si fuerunt, certè perierunt; eo enim demum Gentilis Fulginas & Marsilius consultationes scribere cœperunt; quos decimo quinto Cermisonius, Montagnana, Bencius, Mattheus de Gradibus; decimo sexto Benivenius, Benedictus, Dodonæus, Fernelius, Montanus, Valleriola, Trincavellius, Solenander, Wierus, Mercurialis, Gemma, Alexander, Rulandus, Forestus, Scholtzius,

zius, Schenkus, secuti sunt. Totaque res demum elapso seculo cordi habere cœpta est, quo plures observationes notatæ sunt, eoque fine integræ societates cœivere, ut veteris ævi neglectus abundè pensatus esse videatur. Verùm quoties eas evolvo tabellis in honorem hujus vel alterius sancti propter servatos ægros in templis ex voto suspensis similes mihi videntur, quas juxta si ponerentur quoties spe exciderunt, priores nullo numero forent. Certè res non levis est observationes scribere, ad quod negotium licet omnem ad indagandum dexteritatem & in dignoscendo judicium afferas, sæpius tamen errabis. Sed imperitissimus quisque hic nihil non audet. Qui judicio pollent, illas ad suarum hypothesium præjudicia torquent; ut, si Cardanus causam errorum in medicinâ esse dixit, quod qui speculantur non medentur, ego sustineam esse, quod qui speculantur juxta speculationes medentur

H

&

& observationes iis corruptas nobis exhibent, nec suis laboribus nisi monstrosas observationes dignas judicant; quæ si popularium morborum forent, eorumque historiam simplicissimam exhiberent, benè esset, nec minùs ex infelicibus quàm optatis successibus erudiremur. Verùm tantùm abest, ut, si quando peccaverint, errorem agnoscant, quin id potius agunt, ut terræ mandetur. Sed quis nisi nimiâ sui fiduciâ plenus se nunquam aberasse dixerit? Qui intuetur prodigiosam corporis structuram & novit minimum sæpe à statu naturali recessum morborum mortisque causam esse, is facile largietur eam vel nullis, vel æquivocis indiciis se exhibere extraque divinationem poni: nec mirum, cum illa, quæ inter manus oculosque nostros versantur, teste hodierno die interpreti ordinis anatomicos de catarrhactâ contestatâ lite, determinari nequeant. Res planior foret, si annotatâ morbi historiâ

ju-

judicium formatum & applicata remedia ascriberentur, & post mortem inciso cadavere, cum iis, quæ in eo comparent, conferrentur. Hâc, non aliâ, viâ praxis medica elaboraretur: quod optare quidem, sperare vix ausim.

Videtis A. O. O. H. quo loco artis meæ res sint, quot tempestatibus illa elapso seculo sit concussa; quomodo spumantibus fluctibus errorum ingenia fuerint delectata, torosi crispique fluctus nondum subsidant, vix tempestatem patiamur, aut in anchoris commoremur, in alto navigemus longitudinis ignari circa polum oberrando plenissimis licet velis circulum describamus. Jam quantum laboris & spei reliquum sit vel me tacente noscitis. Vah! Quantum est quod nescimus.

D I X I

O R A T I O

... & applicata remedia
... & post mortem incito ca-
... cum is, pur in eo comparant,
... Hæc, non aliâ, viâ praxi
... quod optare quidem
... vix autem.

Videtur A. O. H. duo loco satis nec
... quod temporibus illa elapso se-
... quomodo spumantibus
... fuerint delectata,
... nondum subdant,
... aut in ancho-
... in alto navigamus lon-
... operando
... delenda-
... & speli reli-
... Vah!
... Quamvis est quod nescimus.

D I X I

